

OORLOG IN FOTO'S

HITLERJUGEND

HET VERHAAL VAN HITLERS KINDSOLDATEN

ZELDZAME FOTO'S UIT OORLOGSARCHIEVEN

HANS SEIDLER

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2016

INHOUD

Inleiding	5
1	
Training en voorbereiding op de oorlog	6
2	
Rekrutering in de <i>Waffen-SS</i>	32
3	
De babydivisie	46
4	
De eindstrijd van het Derde Rijk	73
Bijlage 1	
12.SS-Panzer-Division Hitlerjugend. Slagorde: Frankrijk, juni 1944	106
Bijlage 2	
12.Armee (Wehrmacht), april 1945	109

Twee jonge cadetten van de *Hitlerjugend* kijken vol belangstelling naar een FlaK-bemanning van de *Luftwaffe* die haar wapens laat zien tijdens een oefening. In begin 1943 werd de Duitse jeugd gemobiliseerd om speciale hulptroepen van de *Luftwaffe* te worden. Doel hiervan was het aflossen van de duizenden FlaK-manschappen van de *Luftwaffe* die hard nodig waren aan het front. In de loop van 1943 werden ongeveer 11.500 jongens van de *Hitlerjugend* opgeroepen als FlaK-helpers. Het jaar daarop telde ongeveer 55.000 FlaK-helpers. Tegen het eind van de oorlog was bekend dat er ruim 200.000 FlaK-helpers in actie waren aan alle fronten.

INLEIDING

Dit boek beschrijft de geschiedenis van de *Hitlerjugend* (Hitlerjeugd) vanaf de oprichting in 1922. Deze paramilitaire organisatie van de nazipartij was de op één na oudste nazi-afdeling en was samengesteld uit jongens in de leeftijd van 14 tot 18 jaar oud.

In december 1936 telde de *Hitlerjugend* net iets meer dan vijf miljoen leden. Elk lid was ingevoerd en getraind in de nazi-ideologie en de krijgskunst.

In dit boek staat een groot aantal zeldzame en niet eerder vertoonde foto's met steeds een gedetailleerd onderschrift. Het laat zien hoe de *Hitlerjugend* zich tijdens de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde van een organisatie die ondersteuning bood aan diensten als de posterijen, de *Deutsche Reichsbahn* (Duitse spoorwegen), de brandweer, de radiodienst van het Derde Rijk en de luchtafweer, tot een van de efficiëntste gevechtsformaties uit de militaire geschiedenis. Het boek beschrijft hoe de *Hitlerjugend* werd gerekruteerd in de elitaire 12.*SS-Panzer-Division Hitlerjugend*. Daarna wordt dit *Waffen-SS*-onderdeel gevolgd tijdens de gevechten op de slagvelden van Frankrijk, Hongarije en Rusland. Met snoepjes in plaats van sigaretten bij hun rantsoenen zien we hoe verscheidene andere formaties van de *Hitlerjugend* zich doodvochten. Het beschrijft gedetailleerd hoe Hitler, zelfs toen zijn troepen in volle terugtocht waren voor de Russen en de westerse geallieerden, de oudere veteranen uit de Eerste Wereldoorlog opriep de wapens op te nemen om naast de *Hitlerjugend* hun land te verdedigen. Geconfronteerd met een overweldigende overmacht kregen Hitlers jongeren bevel de opmars van de vijand te vertragen en om te vechten tot aan een meedogenloze dood. In mei 1945, toen de oorlog voorbij was, trokken verschillende *Hitlerjugend*-eenheden grotendeels in burgerkleding de heuvels en bergen van Beieren en Oostenrijk in en begonnen zij daar een guerrilla. Maar net als tijdens de oorlog waren deze *Hitlerjugend*-groepen slecht uitgerust en hadden ze te weinig goed getrainde soldaten om met hun verdediging iets te kunnen veranderen aan de loop van de gebeurtenissen.

1

TRAINING EN VOORBEREIDING OP DE OORLOG

Aldolf Hitler was geobsedeerd door het idee dat de jeugd een politieke macht kan betekenen. En de vorming van de *Hitlerjugend* stelde hem in staat dat doel te bereiken. Hij kon dit geüniformeerde tienerleger gebruiken om de mythe van zijn eigen ‘onoverwinnelijke genie’ te ondersteunen, maar het was ook bruikbaar in de oorlog. De *Hitlerjugend* was al een aantal jaren getraind in verschillende paramilitaire vaardigheden. De keurtroepen werden gevormd door de jongens die in de speciale afdelingen van de *Hitlerjugend* dienden. In de *Flieger-HJ* – of de luchtmachtafdeling van de *Hitlerjugend* – zaten alleen al meer dan 78.000 jongens die tijdens de jaren dertig lid waren geworden. In hun opvallende *Luftwaffe*-blauwe uniformen met lichtblauwe biesen en de armband van de *Hitlerjugend* werden ze getraind in bijna alle aspecten van het vliegen. De meeste leden van de *Flieger-HJ* in de leeftijd van veertien tot achttien jaar probeerden hun ‘vleugels’ te halen: de diploma’s A, B en C in zweefvliegen.

Een andere speciale afdeling van de *Hitlerjugend* was de *Motor-HJ*. Bijna elke tiener haalde vanaf 16-jarige leeftijd zijn eerste rijbewijs voor een motorfiets. Maar rijden vormde slechts een onderdeel van de training. Niet alleen deden ze een grondige kennis op van zowel de Duitse als de internationale verkeersregels, ze kregen ook deskundig onderricht in motorteknik. Het uiteindelijke doel van deze training sprak voor zich, omdat die later van pas zou komen in de gemechaniseerde eenheden van de *Wehrmacht*.

In Noord-Duitsland was de *Marine-HJ*, het marineonderdeel van de *Hitlerjugend*, erg populair en bereikte het een totaal van bijna 62.000 leden. Net als andere speciale afdelingen van de *Hitlerjugend* eiste ook de *Marine-HJ* een grote geestelijke en lichamelijke inzet. Voor de oorlog konden alle noodzakelijke zeildiploma’s worden gehaald en elke jongen mocht op de boten en schepen varen die de Duitse marine gebruikte voor de training van cadetten.

Naast de hoofdafdelingen van de *Hitlerjugend* bestond er ook een aantal kleinere onderdelen, waaronder een seineenheid, die pas tijdens de oorlog werden opgericht. Een andere groep was de *Reiter-HJ*, een cavalerie-eenheid die vooral jongens uit de landelijke gebieden trok.

Toen in 1939 de oorlog uitbrak, werd een speciale eenheid in het leven geroepen van tieners die luchtwachters werden. Tijdens de eerste maanden van de oorlog werden ongeveer 1.091.000 leden van de *Hitlerjugend* ingezet voor de oorlogsinspanning. De meesten kregen belangrijke taken ter ondersteuning van de Duitse oorlogseconomie. Ze moesten huis aan huis oud ijzer, koper, messing, scheermesjes, papier en flessen inzamelen. En terwijl de ene groep inzamelde, stond een andere op de achtergrond Duitse volksliedjes te zingen.

Terwijl de meerderheid van de *Hitlerjugend* deelnam aan de inzamelingsacties om de Duitse oorlogsmachine te versterken, waren andere onderdelen en met name de paramilitaire vleugel van de beweging vol in training. Tegen de tijd dat Polen eind september 1939 was verslagen, werd de militaire training intensiever. De intensivering van hun training moest Hitlers jeugdbeweging klaarmaken voor de strijd op het slagveld. Aanvankelijk moesten zij die werden gerekruteerd voldoen aan zeer strenge eisen. Elke vrijwilliger moest fit zijn, uitstekende raskenmerken hebben en moest een bewijs van goed gedrag van de politie kunnen overleggen. Tijdens hun opleidingsprogramma werden de nieuwe rekruten geïndoctrineerd tot een bijna fanatieke gehoorzaamheid aan de *Führer*, ook al betekende dat het vergieten van hun eigen bloed op het slagveld. Hoewel velen er niet van op de hoogte waren, was Hitler al bezig met plannen om van deze jeugd een krijgsmacht te maken.

Op het slagveld was de oorlog niet volgens plan gegaan en daardoor waren duizenden soldaten gesneuveld. Het mislukken van de verovering van Moskou eind december 1941 had een absolute ramp betekend voor de Duitsers aan het oostfront. De Duitse strijdkrachten waren na hun overwinningen tijdens de zomeroperaties onherkenbaar veranderd. Dankzij het aanzienlijke herstellingsvermogen van het *Heer* werd in juni 1942 een volgend Duits zomeroffensief ontketend. Maar in plaats van Moskou weer aan te vallen, gaf Hitler legergroep Midden bevel de posities te consolideren, terwijl legergroep Zuid oprukte naar de Kaukasus en de Wolga. Deze belangrijke manoeuvre liep ten slotte uit op de nederlaag bij Stalingrad, waarna de Duitse strijdkrachten werden teruggedrongen naar het westen.

In juli 1943, toen de Duitsers hun langverwachte zomeroffensief met de codenaam 'Operatie Zitadelle' lanceerden, veranderde de oorlog in het oosten voor altijd. Binnen twee weken na het begin van de aanval werd het offensief afgeblazen. Dat was voornamelijk het gevolg van een tekort aan vervangers voor de infanterie, van de geallieerde invasie van Sicilië en van de heldhaftige maar kostbare verdediging van de Sovjets. Tegelijk met de impasse aan het oostfront nam in het westen de geallieerde bombardementscampagne boven Duitsland sterk toe. Eind 1943 begon Hitler te vermoeden dat er snel een geallieerde invasie in Frankrijk zou komen; dat zou Duitsland tactisch onderdompelen in een oorlog op drie fronten. Met de mankracht op het laagste peil wilde Hitler meer dan ooit proberen om het probleem op te lossen door zijn jeugdbeweging in te schakelen. In zijn ogen waren zij met hun uitgebreide militaire training voorbereid op de oorlog. Nu was hij vastbesloten om hen niet alleen op het slagveld te zien strijden, maar hen ook te zien dienen in een elite-onderdeel van de *Waffen-SS*. Dit zou aantrekkelijk zijn voor de jonge rekruten. Door te vechten binnen de sfeer van de *SS*-orde zouden ze niet alleen zijn bevelen tot op de letter uitvoeren, maar zouden ze ook niet bang zijn hun bloed op het slagveld te vergieten.

Met behulp van een schaarverrekijker wijst een soldaat van het *Heer* een groep kinderen in 1938 het grote *Vaterland* aan. In de jaren dertig indoctrineerden de nazi's kinderen meedogenloos met de idealen van een nieuw, groter Duits Rijk. In Hitlers ogen was de jeugd van het grootste belang voor zijn doeleinden.

Nieuwsgierige Sudeten-kinderen spelen bij een Sd.Kfz.263 *Panzerfunkwagen*, een gepantserd radiovoertuig met acht wielen. De annexatie van zowel Oostenrijk als het Sudetenland leverde de *Hitlerjugend* heel veel nieuwe leden op. Eind 1938 waren in totaal 8.700.000 kinderen lid.

Een Sd.Kfz.231 rijdt door een dorp in Sudetenland. Jong en oud staan rijendik langs de straat te juichen om hun steun te betuigen. Dergelijke taferelen vonden overal plaats in het Duits sprekende deel van Tsjecho-Slowakije. Slechts enkele weken na de annexatie zouden zich al duizenden kinderen aansluiten bij de *Hitlerjugend*.

Twee foto's van een groep Sudeten-Duitse kinderen die een voorbijrijdend Duits voertuig hun steun betuigen en die groetend hun rechterarm opsteken. Meisjes zouden al gauw worden opgenomen in de *Bund Deutscher Mädel* (Duitse meisjesbond) om te wennen aan de nazi-ideologie die van meisjes verwachtte dat zij opgroeiden als een goede huisvrouw met een groot gezin. Ze kregen te horen dat ze raszuivere kinderen moest voortbrengen voor het *Vaterland* en sterke en gehoorzame moeders moesten zijn.

Inwoners met kinderen van Sudetenland kijken naar een gepantserde colonne die tijdens de annexatie de grens oversteekt. Enkele weken na de annexatie bood het Duitse propagandabureau alle Sudeten-kinderen – jongens én meisjes – de kans om boeken met nationaalsocialistische propaganda te krijgen. Het propagandabureau richtte zich met deze literatuur vooral op de jonge kinderen van andere Duitstalige landen in Europa.